

บทคัดย่อ

การศึกษาการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก ตามมาตรา 3(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขต หลักการ และการให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กโดยหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กตามมาตรา 3(1) ทั้งในทางระหว่างประเทศและภายในรัฐ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อเด็ก และการให้ความคุ้มครองเด็ก อีกทั้งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการปรับใช้หลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กในการให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็ก

การศึกษาการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก ตามมาตรา 3(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ได้ทำการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ คำพิพากษาของศาล ตั๋วบทกฎหมาย ทั้งกฎหมายภายในรัฐซึ่งรวมถึงของประเทศไทย และตราสารระหว่างประเทศ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กตามมาตรา 3(1) นั้น สามารถนำไปปรับใช้ในการให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กได้ในทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งในทางระหว่างประเทศนั้น การให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กโดยหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กตามมาตรา 3(1) ยังมีปัญหาอยู่หลายประการ เช่น การตีความของคำว่า “ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก” ความไม่เท่าเทียมกันในสถานะทางเศรษฐกิจของรัฐ และ ปัญหาการซึ่งนำหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กกับผลประโยชน์อื่น เป็นต้น สำหรับการนำหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กมาปรับใช้ให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กภายในรัฐนั้น จากการศึกษพบว่าสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่มได้แก่ ประเทศที่มีการให้คำนิยามไว้แน่ชัดและประเทศที่มีการกำหนดปัจจัยในการพิจารณาสิ่งที่เป็นผลประโยชน์สูงสุดของเด็กไว้ โดยประเทศไทยมีการกำหนดปัจจัยในการพิจารณาสิ่งที่เป็นผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

ในการศึกษาการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กโดยหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กในประเทศไทยนั้น พบว่าการนำหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กมาปรับใช้ในประเทศไทยยังคงมีปัญหาในบางกรณีอยู่ ผู้เขียนจึงเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป คือ

1. ประเทศไทยควรมีการเผยแพร่ความรู้และจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องของหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กแก่เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

2. ควรมีการกำหนดให้องค์กรหรือหน่วยงานใดเป็นผู้ชี้ขาดเรื่องของสิ่งที่เป็นผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

3. มาตรการในทางบริหารเพื่อให้เป็นไปตามหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กนั้น ในการดำเนินนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเด็กนั้น รัฐบาลควรมีมาตรการที่จะเป็นการรับประกันว่าเด็กพึงจะได้รับสวัสดิการจากรัฐโดยทั่วถึง

4. การเสนอรายงานการดำเนินงานของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเด็กต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น ควรที่จะมีการนำเสนอรายงานภายในกำหนดระยะเวลา อีกทั้งข้อมูลที่น่าเสนอในรายงานนั้นควรที่จะเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลที่ตรงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด

5. ควรมีการจัดตั้ง "ผู้ตรวจการสำหรับเด็ก" ขึ้นในประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่ในการคุ้มครองเด็กและสิทธิเด็ก